

Att åka utomlands som freemover-student

Att åka utomlands som free-mover-student

Att ordna sina utlandsstudier på egen hand är ofta en tidskrävande process. Du följer inte en snitslad bana utan får själv skaffa den information du behöver genom att kontakta olika myndigheter och de universitet du är intresserad av. **Alla svar finns inte på ett och samma ställe.**

Börja planera utlandsvistelsen i god tid, helst ett år i förväg. Jämför kursutbud, antagningskrav och kostnader mellan olika universitet. Till skillnad från att läsa inom ett utbytesprogram får du själv stå för eventuella terminsavgifter och du får inte dina studier automatiskt tillgodoräknade eller värderade när du kommer hem.

Denna guide är till för att hjälpa dig någotsånär tillrätta i den snåriga free-mover-djungeln. Här hittar du grundläggande information om vad man bör tänka på när man planerar sina utlandsstudier, och du får också tips på bra sajter som innehåller mer och utförligare information om vissa teman.

⇒ Söka information

På <http://www.studera.nu/utlandsstudier/index.shtml> finns en förteckning över universitet som är godkända för svenska studiemedel. (Gå till "Välj land" och klicka där.) De mest efterfrågade länderna ingår i förteckningen. Grundkravet är att universitetet ska vara statligt erkänt i respektive land. Ibland framgår det av universitetens namn vilka utbildningar de har, men i de flesta fall måste du själv ta reda på det genom att kontakta dem direkt eller gå in på deras eventuella hemsida. Broschyren "Studera i..." (exempelvis "Studera i USA") kan hämtas hem som pdf-fil, men finns även som "vanlig" text på hemsidan.

Ett annat bra sökverktyg när du letar utländska universitet är Braintrack (www.braintrack.com). Det är en fullständig förteckning över alla världens universitet. Du utgår från en världskarta och klickar dig sedan vidare in på respektive världsdel och land.

Om du letar en särskild utbildning inom ett särskilt land kan du hitta länkar på SyoGuiden (www.syoguiden.com). Där kan du antingen leta efter specifik länderinformation (det finns länkar som relaterar till så gott som världens alla länder), eller söka speciella utbildningar (allt från veterinärutbildningar till grafisk design).

Att jämföra de olika utbildningarna och universiteten är också viktigt. Du måste själv kolla upp vilka förkunskapskrav som krävs för det du tänkt läsa, och det är också klokt att jämföra liknande utbildningar vid olika universitet. En ranking över USA:s colleges och universitet kan man hitta på: <http://www.usnews.com/> (Titta under "Rankings and ratings".)

Det är naturligtvis jättesvårt att veta om en särskild utbildning eller ett speciellt universitet faktiskt är bra. En svensk sajt där man kan läsa studentrapporter från olika universitet i hela

världen är STARS – Study Abroad Report System – och den hittar du på: <http://www.stars.liu.se/outbound>. Där kan du läsa vad andra svenska studenter tycker om utländska universitet, och ofta finns där också kontaktinformation så att du kan kontakta studenten i fråga och ställa lite mer specifika frågor angående studierna och universitetet.

⇒ Kontakta utländska universitet

När du hittat ett, eller flera, universitet som har den utbildning du tänkt dig att söka till, måste du själv kontakta det/dem för att få reda på just det universitetets ansökningskrav, ansökningstider samt kostnader.

Utomlands är det generellt inte så som i Sverige att alla landets universitet och högskolor har gemensamma sista ansökningsdagar och det är därför svårt att veta när man ska söka till utländska universitet.

Det kan också vara bra att undersöka om universitetet har nationell antagning. Om så är fallet kan du få ansökningshandlingarna från den centrala myndigheten.

Du måste också kunna uppvisa att du är behörig till den utbildning du söker, och oftast räcker det då med det svenska gymnasiebetyget. Ibland kräver dock universitetet att du kan visa upp ett bevis på att du även är behörig till svensk högre utbildning. Ett sådant intyg kan du få från antagningsavdelningen på Verket för högskoleservice, VHS (<http://www.vhs.se/>).

⇒ Göra språktest

De flesta utländska universitet kräver att du ska kunna visa upp att du har tillräckliga förkunskaper i undervisningsspråket. Olika länder har olika språkprov de vill att de utländska studenterna ska ha blivit godkända i. Vad gäller till exempel **engelska** så är det så kallade TOEFL-testet ett av de vanligaste språktesten. TOEFL-testet kan göras antingen ”computer based” eller ”paper based”. Paper based TOEFL kan göras lite varstans i landet och computer based TOEFL kan göras i Stockholm och Lund i princip när som helst. Mer information om TOEFL kan du hitta på: <http://www.ets.org/toefl/>

För att kunna läsa vid **franska universitet** krävs ett av följande prov:

Diplôme Approfondi d'Études Françaises, DALF, är ett statligt diplom som styrker studentens fördjupade kunskaper i franska språket. Provet anses motsvara den nivå som krävs för antagning till svensk högskoleutbildning i franska. Om du har fått ett DALF diplom behöver du inte genomgå det obligatoriska språktest, test national, som krävs för ansökan till ämnesstudier på grundnivå.

Diplôme Élémentaire d'Études Français, DELF, är ett annat statligt diplom som styrker studentens grundläggande kunskaper i franska. Det krävs inga särskilda förkunskaper för att genomgå detta prov, men nivån motsvarar ungefär B-franska från gymnasiet.

Prov för både DALF och DELF anordnas i februari av **Franska institutet** (<http://www.ambafrance-se.org/>) i Stockholm eller Göteborg.

Spanska universitet har normalt antagningsprov för de utländska studenterna, *Prueba de selectividad*, där de testar både dina språkkunskaper och dina allmänna kunskaper inom det ämne du vill studera. Prueba de selectividad kan göras i juli eller i september, och information och ansökan till provet finns hos UNED (Universidad Nacional de Educación a Distancia), Sección de COU y PAAU, Edificio Facultad de Ciencias, c/Senda del Rey s/n, 280 40 Madrid, eller hos spanska ambassadens utbildningsavdelning i Bonn i Tyskland (tel. +49 228 95 7030; fax: +49 228 95 70 310).

För att kunna studera vid ett universitet i **Tyskland** krävs goda kunskaper i tyska. Som utländsk sökande måste du genomgå ett språkprov vid det tyska universitetet innan du kan skriva in dig; *Deutsche Sprachprüfung für den Hochschulzugang ausländischer Studienbewerber, DSH*.

Du kan även söka in om du har klarat något av Goethe-institutets

(<http://www.goethe.de/enindex.htm>) språkprov: *Kleines Deutsches Sprachdiplom, KDS* ett prov i läs-, skriftlig och muntlig förmåga. Diplomet kan gälla i alla tysktalande länder som intyg på att du har tillräckliga kunskaper för att kunna följa universitetsstudier. *Grosses Deutsches Sprachdiplom, GDS* ett mer avancerat test. Det kräver att du talar och skriver tyska helt flytande. *Zentrale Oberstufe Prüfung, ZOP*, ligger på samma nivå som KDS.

För språktest inom andra språk rekommenderas att du tar kontakt med det aktuella landets ambassad för att få mer information.

⇒ **Skriva din ansökan**

Att skicka iväg ansökan kan tyckas vara en ganska lätt och snabbt avklarad handling, men så är det inte alltid. Det kan ta rätt så lång tid med alla papper som ska skickas fram och tillbaka, och dessutom kanske den måste kompletteras, så skicka inte iväg den dagen innan sista ansökningsdatum går ut, utan försök ha lite mer framförhållning än så.

⇒ **Översätta betyg**

På Skolverkets (<http://www.skolverket.se/>) hemsida får du tips och råd angående översättning av ditt gymnasiebetyg. Där hittar du bland annat:

- översättningar av gymnasieskolans samtliga nationella ämnen och kurser till engelska
- översättningar av betygsstegen och annan gymnasiterminologi till engelska
- kort beskrivning av gymnasieskolan och det svenska betygssystemet (på engelska)
- förklaringar till mellanårsbetygen och blandbetygen (på engelska)
- programmålen för gymnasieskolans 16 nationella program (på engelska)

För att få dina gymnasiebetyg översatta kan du kontakta din skola och fråga om de kan hjälpa dig där. De har ingen skyldighet att översätta betyg, men många skolor gör det ändå. Om skolan inte kan hjälpa till återstår två alternativ: att anlita en auktoriserad översättare, eller att

översätta betyget själv och be skolan att verifiera att det översatta betyget överensstämmer med det svenska betyget.

Vad gäller översättning av **högskole- och universitetsbetyg** så kan du direkt ur Ladok få fram en engelsk version av ditt studieintyg. De flesta institutioner har numera också sina kursplaner/kursbeskrivningar översatta till engelska, om något sådant skulle behövas.

⇒ **Söka eventuella stipendier**

Stipendier kan man hitta på många olika ställen på nätet. Här nedan följer några tips:

- SyoGuiden <http://www.syoguiden.com/>
klicka dig fram till StipendieGuiden. Där hittar du dels tips på stipendier och stipendierelaterade sajter, och dels tips på hur man utformar en bra stipendieansökan.
- Stöd & Stipendier <http://www.sosab.se/>
- Lycknis <http://www.lycknis.com/se>
- Fastweb <http://www.fastweb.com/>
En omfattande amerikansk guide som hjälper dig att utforma Din stipendieansökan på bästa sätt.
- Svenska institutet <http://www.si.se/>
Länderbundna stipendier som oftast söks en gång om året.
- Sverige-Amerika stiftelsen <http://www.sweamfo.se/>
Om studier i USA.

Tips på hur man utformar en bra stipendieansökan (hämtad från Stöd & Stipendiens hemsida)

- Kontakta först fonden per telefon eller brev för att förhöra dig om detaljer vid ansökningen. Vissa fonder vill att du använder speciella ansökningsblanketter som du beställer av fonden. Fondens villkor och ändamål kan också ha ändrats. Utdelning görs kanske inte alla år, även fonder är beroende av goda och dåliga tider, och det är ju avkastningen på fondens kapital som delas ut. Vissa stipendier är fleråriga och medan de är upptagna kan de inte sökas, du får invänta att de ledigförklaras.
- Var ute i god tid. Fonder och stiftelser delar i vissa fall ut medel en gång om året och ansökningar kan lämnas in endast under en viss tidsperiod.
- På första sidan lämnar du en kort beskrivning av dig själv: namn, adress, telefon, ålder. Skriv helst inte mer än en sida maskinskriven text plus bilagor. Det går även bra att skriva för hand. Du kan kopiera brevet och bilagorna om du vill söka bidrag ur flera fonder.
- Första halvan av sidan ägnar du åt det historiska, vad som har hänt, vad du har utträttat, dina intressen etc. Andra halvan av sidan ägnar du åt framtiden och dina mål. Förklara

varför fonden ska stödja just dig, varför du är betydelsefull och unik. Föreställ dig att du är fondförvaltaren, nyttjas fondens tillgångar på bästa sätt om vi stöder den här personen? Se din ansökan som ett reklam- eller säljbrev om dig själv. Du ska framhålla dina förtjänster och beskriva till vilken nytta fondens pengar används.

- Skriv fritt ur hjärtat. Skriv kort och enkelt, levande och obyråkratiskt. Det är bra om du låter någon oberoende person med gott anseende (lärare, handledare, professor, läkare, kurator, arbetsgivare eller liknande som känner dina förhållanden) bestyrka dina uppgifter.
- Skicka med de intyg, rekommendationsbrev, referenser, läkarintyg, betyg eller andra handlingar som du tror har betydelse, inte bara de handlingar som stiftelsen begär. Sänd bara kopior. Originalen kan gå förlorade. Skriv att uppgifterna i din ansökan lämnas i förtroende och att uppgifterna således är konfidentiella. Gör alltid kopior av dina ansökningar och spara. Du kanske vill söka på nytt!
- Många fonder skriver i sina villkor att de vill främja någonting. Med främja kan avses mycket. Det kan avse direkt stöd till en persons utbildning, vård eller idrott (det står nåt i stil med att fonden ska främja utbildning, vård och fostran av ungdom). Då kan man även avse verksamhet runt i kring t ex stöd för fortbildning av lärare, tränare, vårdpersonal eller investeringar i lokaler och inventarier. Främjande av vård kan vara allt från inköp av medicin eller hjälpmedel till ersättning till följeslagare på klimatvårdsresa till Kanarieöarna. Eller en mobiltelefon till rörelsehindrad person.
- Sök allt som du är behörig att söka, men sök inte de fonder du ej är behörig att söka (kan ibland vara en knepig gränsdragning). Du ökar dina chanser att få napp!
- Tag med alla utgifter du kan komma på, var kreativ; söker du för studier ta med resor, uppehälle, hyran, skolavgifter, studielitteratur, dator med mera. Söker du för familjen så ta med cyklar, resa till nära släkt, sånglektioner eller vad det nu kan vara. Pruta inte, ta upp utgifterna till sitt rätta värde.

⇒ Söka bostad

Oftast söker du bostad samtidigt som du ansöker (eller blivit antagen till) till universitetet. De flesta universitet har bostadsförmedlingar som står till förfogande för sina studenter, men det finns även universitet som inte alls hjälper till vid anskaffande av bostad. Detta kanske är värt att kolla upp i samband med att du söker till universitetet. Att själv söka bostad i ett annat land är inte alltid så lätt. SyoGuiden (<http://www.syoguiden.com/>) kan du göra en fritextsökning på studentbostäder och hitta bra länkar som relaterar till studentbostäder.

⇒ Söka studiemedel

Om du har för avsikt att söka svenska studiemedel för din vistelse utomlands så är det CSN du ska kontakta angående det (www.csn.se). På CSN:s hemsida kan du alltid hitta aktuella uppgifter angående lån, utbetalningar och studiemedelsansökningar för studier utomlands. På sidan <http://www.csn.se/Avdelningar/Studerande/StudierUtomlands/StudierUtomlands.asp?MenyIdnr=31> för att läsa mer om vad CSN kan hjälpa till med.

⇒ Söka studentvisum

Om du åker till ett land som ligger utanför EU (Europa) måste du i god tid innan din avresa ansöka om studentvisum. Detta måste du ha med dig när du reser till ditt nya studieland och eventuellt också förnya under din studietid (beroende på hur länge du kommer att stanna). Kontakta respektive ambassad för att få reda på vad som gäller för studentvisum-ansökningar till just det land du ska resa till. Mer information för svenska medborgare om visering finns på www.utrikes.regeringen.se/sb/d/2489/a/13531

⇒ Försäkringar & vaccinationer

På Försäkringskassans hemsida finns information om sjukförsäkring vid utlandsvistelse (<http://www.fk.se/utomlands/resa/index.php>). Sedan 1 juni 2004 behöver du ett europeiskt sjukförsäkringskort som ersätter det intyg Försäkringskassan tidigare utfärdade). Sjukförsäkringskortet kan du beställa via Försäkringskassans hemsida (<http://www.fk.se/privatpers/studerande/utomlands/>) eller på servicetelefon 020-524 524

Det kan dock vara klokt att komplettera denna försäkring med en privat försäkring också, eftersom denna enbart gäller sjukvård och inte till exempel resor, bostad och så vidare. CSN har också en utlandsstudieförsäkring. Titta på <http://www.csn.se/> för mer information. Första är en studentförsäkring som kan tecknas antingen för Sverige eller för utlandsvistelser. Mer information finns på: <http://www.studentforsakring.se/>

Du kan naturligtvis också kolla med ditt försäkringsbolag och höra efter vad det har att erbjuda för försäkring för dina utlandsstudier, alternativt kontrollera om din hemförsäkring kanske även täcker din utlandsvistelse.

En bra sajt med information om till exempel vaccinationer kan du hitta på: <http://vaccination.medicalink.se/>

⇒ Beställa resan

CSN har ett avtal med resebyrån STA-travel (<http://www.statravel.se/sta/>) och föredrar naturligtvis att du bokar din resa genom den om det är så att du tänkt låna extra till din resa. I detta fall behöver du själv aldrig lägga ut några pengar till resan, utan denna kostnad läggs helt enkelt till din CSN-skuld. (<http://www.statravel.se/sta/Page.aspx?ID=147>) Om du hittar en annan resa som är billigare än den STA travel kan erbjuda, genom till exempel Kilroy (<http://www.kilroytravels.se/>), kan du själv lägga ut pengar för den och sedan skicka in kvittot till CSN så får du pengarna från dem lite senare.

Utrikesdepartementet har på en av sina sidor samlat information om vad du ska tänka på inför en utlandsresan. Där finns också information om vad du kan förvänta dig i form av hjälp från en svensk ambassad eller ett konsulat utomlands. En förteckning över svenska utlandsmyndigheter hittar du på samma sida: <http://www.regeringen.se/sb/d/2366>

⇒ Att läsa i olika länder

Europa – generellt

EuroEducation: <http://www.euroeducation.net/>

Norden - generellt

Högre utbildning i Norden: <http://www.abo.fi/norden/>

Storbritannien

The British Council: <http://www.britishcouncil.org/sweden.htm>

Frankrike

Égide: <http://www.egide.asso.fr/index.uk.html>

EduFrance: <http://www.edufrance.fr/>

Nederländerna

Nuffic: <http://www.nuffic.nl/study/index.html>

USA

Sverige-Amerika-stiftelsen: <http://www.sweamfo.se/>

Fulbright Commission: <http://www.usemb.se/Fulbright/>

Australien

Australian Education: <http://www.edna.edu.au/edna/page1.html>

Nya Zeeland

New Zealand Education: http://www.newzealandeducation.com/introduction_swedish.html

⇒ Övriga länkar

Här hittar du lite olika övriga länkar som alla också har med utlandsstudier att göra:

<http://www.studyabroad.com/>

Studyabroad.com är en engelsk sajt som innehåller information om det mesta angående utlandsstudier; varför man bör åka utomlands; vad som är viktigt att tänka på; tips på olika universitet i hela världen och så vidare.

<http://www.internationalstudent.com/>

En site huvudsakligen för dig som är intresserad av USA.

<http://www.gradschools.com/>

Gradschools.com är en sida främst inriktad på forskarutbildningar ("graduate level") inom olika ämnen och i olika länder.

<http://www.vidavarlden.nu/>

Vida världen (som också finns som papperstidning) har reportage och information om utlandsstudier. Man kan även hitta många bra länkar här.

<http://www.cis.nu/>

Centre for International Studies är ett svenskt servicecenter som sedan 1991 på uppdrag av utländska universitet ger kvalificerad hjälp och kostnadsfri rådgivning. CIS är officiellt utsedd av skolorna att hjälpa svenska studerande med ansökningsförfarandet. De har kunskap om vilka av dessa utländska skolor som är bäst för just din situation och dina önskemål. CIS är specialister på universitetsstudier i USA, Australien och Nya Zeeland.

<http://www.wwe.se/>

World Wide Education fungerar på ungefär samma sätt som CIS och samarbetar med universitet och högskolor i USA, Australien, Nya Zeeland, Kanada samt Europa.

<http://www.ibs-education.com/>

International Business School erbjuder allt från språkkurser på olika nivåer till collegeprogram och yrkesinriktade utbildningar.

<http://www.mytellus.com/>

MyTellus.com är till för dig som vill studera eller arbeta utomlands.

<http://www.utsikt.nu/>

Utsikt.nu är också en "alltiallo-site" om utlandsstudier.

⇒ **Språkreselänkar**

European Education Centre <http://www.eecstudy.com/>

Avista Språkreseförmedlarna <http://www.sprakreseformedlarna.se/>

Aspect <http://www.aspectworld.se>

SI-Språkresor <http://www.spin.se/>

International Meetings <http://www.im-education.com/>

Språkpunkten <http://www.sprakpunkten.se/>

Läsa franska:

Franska ambassaden <http://www.ambafrance-se.org/>

Läsa italienska:

It Schools <http://www.it-schools.com/>

Scuola Leonardo da Vinci <http://www.scuolaleonardo.com/>

Italienska kulturinstitutet <http://www.italkult.com/>

Läsa tyska:

Goethe institutet <http://www.goethe.de/ne/got/>

Humboldt-Institut e.V. <http://www.humboldt-institut.org/>

ActiLingua Academy <http://www.actilingua.com/>

Läsa engelska:

<http://www.englishinbritain.co.uk/>

Läsa spanska:

Se exempelvis Språkreseförmedlarna, Aspect och Språkpunkten. Länkar hittar du direkt under rubriken "Språkreselänkar".

LYCKA TILL!